

DokumentID 1253563	Version 1.0	Status Godkänt	Reg nr	Sida 1 (13)
Författare Helene Åhsberg			Datum 2010-09-13	
Kvalitetssäkrad av			Kvalitetssäkrad datum	
Godkänd av Olle Olsson			Godkänd datum 2010-10-12	

Anteckningar Expertmöte Ansökan 2010-09-09

Plats: SKB Blekholmstorget, E4:115

Tid: 2010-09-09 kl 9.00 – 12.00

Deltagare: SSM Tomas Löfgren, Björn Dverstorp, Patrik Borg, Jan Linder, Flavio Lanaro, Lena Sonnerfelt, Ernesto Fumero, Josefin P Jonsson, Carina Wetzel, Tomas Isenstam.
SKB Olle Olsson, Magnus Westerlind, Kerstin Blix, Ingrid Aggeryd, Erik Setzman, Anders Ingman, Helene Åhsberg, Allan Hedin (del av mötet).

1 Inledning (Olle Olsson, SKB)

Dagordningen för dagens möte godkändes. Inga övriga frågor anmäldes.

2 Kärnbränsleprojektet, aktuell status och tidsplan för slutförande (Olle Olsson, SKB)

SKB:s presentation av aktuell status och tidsplan för Kärnbränsleprojektet framgår av bilaga 1 till dessa mötesanteckningar.

Olle presenterade hur de olika dokumenten i ansökanspaketet ligger till och förklarade att de rödmarkerade dokumenten på bild tre i bilaga 1 kommer att vara tidsstyrande för inlämnandet som nu planeras till den 15 mars 2011. Över lag ligger framdriften av dokumenten bra till, de flesta dokument finns i sakgranskad version och kommer att vara klara innan årsskiftet men det återstår en del arbete med färdigställandet av SR-Site (inklusive vissa huvudreferenser) och JASP. SKB berättade att ansökan kommer att lämnas in med SR-Site på engelska och sedan kompletteras med den svenska versionen av SR-Site några månader senare.

Diskussion

SSM ansåg att det räcker med den engelska versionen av SR-Site för att kunna dra igång NEA-granskningen vilket är en av de första aktiviteterna inom SSM:s gransknings projekt. SSM efterfrågade också material om Metod- och Platsval på engelska. SKB svarade att det som nu är planerat att finnas på engelska är JASP och Platsvals-PM som gavs ut förra sommaren i samband med platsvalet (se även tidigare anteckningar från 2010-05-19, punkt 2, SKBdoc 1242566). Diskussion om annat material på engelska får vi återkomma till senare.

SSM efterfrågade också en uppdaterad ”spindel” med aktuella namn och siduppskattningar, vilket SKB lovade att bifoga i dessa mötesanteckningar, se bilaga 4.

3 Praktiska frågor avseende leverans av ansökan (Kerstin Blix, Helene Åhsberg, SKB)

SKB:s presentation av upplägget för ansökningarna och praktisk utformning framgår av bilaga 2 till dessa mötesanteckningar.

SKB berättade om hur de olika ansökningarna hänger ihop och vilken dokumentation som ingår i de olika ansökningarna, se bild 1 i bilaga (se även punkt 2, anteckningar från möte 2010-05-19, SKBdoc 1242566). SKB poängterade att de dokument som skickas in med ansökan är det underlag som ska ses som de formella ansökningshandlingarna.

Ansökan om tillstånd för Kärnbränsleförvaret kommer att presenteras i 3 pärmar, med totalt 57 (inklusive anläggningsbeskrivning som inte är formell del av ansökan) dokument varav 29 kommer att vara tryckta rapporter som levereras vid sidan om de 3 pärmarna.

Diskussion

Utöver de 56 dokument som presenteras i bilaga 4 finns hundratals rapporter och publikationer både SKB-producerade och externt producerade som används som referenser både till säkerhetsredovisningen och till övriga ansökansbilagor. Alla referenser kan ses som stödjande material för SKB:s ansökan men är inte en formell del av ansökan. Cirka 80 st av dessa referensrapporter kommer att vara nyproducerade inför själva ansökan medan övriga redan är publicerade. Alla rapporter som SKB producerar finns som vanligt att hämta på SKB:s web-plats som PDF och kan beställas direkt som tryckt exemplar. Att SSM och dess remissinstanser fördjupar sig i underliggande material som SKB använt som referens innebär inte att detta per automatik antas som en formell del av den juridiska ansökan. Om någon formellt åberopar en referens i sitt granskningsutlåtande är det SSM som avgör om detta ska ses som en komplettering och läggas till i SSM:s granskningsärende.

Har SSM eller dess remissinstanser frågor om materialet eller vill ha förtydliganden ska detta hanteras som en formell komplettering genom delprojekt tillståndsprövning hos SKB. Granskarna ska t ex inte ta direkt kontakt med enskilda författare.

SSM efterfrågade en spindel liknande den som finns i bilaga 2 men med engelska förklaringar och sidantals uppskattningar för information till NEA-granskarna. SKB lovade att leverera en sådan senast den 24/9.

SKB frågade hur många exemplar av ansökan i tryckt version som SSM kommer att behöva. SSM svarade, minst 3 exemplar för egen arkivering och ytterligare minst 10 kompletta exemplar för handläggare inom SSM. SSM lovade att återkomma senast den 24/9 med en mer exakt uppgift om hur många kompletta exemplar, hur många uppsättningar med pärm 1-3, hur många elektroniska kompletta exemplar och hur många lösa huvudreferenser de ser behov av i nuläget.

SSM kommer troligen även att behöva fler exemplar av Clink ansökan.

Sökfunktionen i den elektroniska varianten av Clink är tillräcklig för SSM:s behov, liknande funktion läggs in i den elektroniska varianten av Kärnbränsleförvarsansökan.

När SSM fått in kompletta ansökningar kommer de att lägga upp hela ansökningarna (både Clink och Kärnbränsleförvaret) på sin web-sida som offentligt material. Både SSM och SKB var efter diskussion överens om att detta är det juridiskt bästa sättet att hantera ansökningarna då det blir tydligt att det är SSM som hanterar tillståndsärendet och att det är dit eventuella frågor från remissinstanser ska ställas. SKB kommer att vara SSM behjälplig att förbereda en web-version av ansökningarna som blir så överskådlig och lättnavigerad som möjligt. Detta innebär också att SKB inte ska lägga upp ansökan på sin web-sida utan endast hänvisa vidare till SSM. Fortsatt diskussion om hur detta praktiskt ska

hanteras görs då SSM:s nyanställda slutförvarskommunikatör finns på plats i slutet av hösten. Även SKB kommer att utse en kontaktperson mot SSM rörande web-upplägget inför inlämnandet av ansökan.

4 Planering av kommande prövning – lägesrapport (Josefin P Jonsson, SSM)

SSM:s presentation av Planering av kommande prövning framgår av bilaga 3 till dessa mötesanteckningar.

SSM berättade om projektorganisationen de håller på att bygga upp för granskningen av ansökningarna (se även punkt 8, anteckningar från möte 2010-05-19, SKBdoc 1242566). Delprojekt MKB har bytt namn till delprojekt Slutförvarssystem eftersom det även kommer omfatta plats- och metodvals frågan.

Även om KTL medför att kärntekniska anläggningar ska provas anläggningsvis och ansökningarna är uppdelade per anläggning (Clink och Kärnbränsleförvaret) finns ett politiskt behov av en systembedömning. Därför kommer SSM att lämna sina utlåtanden till regeringen om anläggningarna samtidigt som man lämnar sitt systemremissyttrande till MD. Även regeringen kommer att få de kompletta ansökningarna samt SSM:s remissyttrande till MD.

I huvudprojektet kommer det att finnas stödfunktioner för de administrativa och praktiska frågor som är gemensamma för de olika delprojekten. Huvudprojektet kommer även att ha en särskild funktion för att hantera vetenskapliga frågor kring bedömning av kravuppfyllelse och koordinering av frågor som skär över de olika delprojekten. I denna funktion kommer projektledaren, GD:s beställarombud samt delprojektledarna att ingå. SSM planerar även att tillsätta en referensgrupp. Delprojekten kommer att hålla i själva sakgranskningen av ansökningarna.

Till årsskiftet räknar SSM att ha preliminära projektplaner klara, verksamhetsplanering och budgetarbete pågår. Under hösten kommer SSM att hålla ett seminarium kring granskningsarbete och kvalitetssäkring.

SSM kommer att ha en förstärkt budget för att kunna hantera ansökningarna, bland annat har en kommunikatör anställts särskilt för slutförvarsprojektet men även andra delar av myndigheten har fått förstärkning.

SSM räknar med att deras granskning av ansökningarna kommer att ta minst två år (om inga större kompletteringar från SKB:s sida behövs), troligen något mer innan de kan avge sitt yttrande till regeringen. Det är dock inte möjligt att ge en mer exakt prognos för granskningstiden innan myndigheten har kunnat gå igenom ansökansmaterialet.

När Kärnbränsleförvarsansökan kommer in kommer SSM först att göra en första intern genomgång och bedömning av om den kan anses komplett innan ansökan skickas ut på remiss, vilket beräknas ta 3-4 månader.

5 NEA granskning, planering (Björn Dverstorp, SSM)

SSM avser att lämna in en förfrågan till OECD/NEA om att organisera en oberoende internationell expertgranskning av den långsiktiga säkerheten i SKB:s tillståndsansökan. I oktober i år kommer en officiell förfrågan ställas till NEA:s styrgrupp om de kan åta sig granskning under kommande år. Inför framtagande av Terms-of-references behöver SSM kunna presentera en översikt över ansökansdokumenten (se punkt 3 ovan) samt information om när platsvals- och metodvalsbilagorna kommer att översättas till engelska.

NEA granskningen kommer genomföras i form av standardfrågor (*se General information NEA guidelines*):

1 Övergripande perspektiv	Säkerhet Mognad av programmet Strategi för att ta hand om återstående frågor.
2 Safety Case detaljer	Säkerhetsfilosofi Strukturen Kvalitetssäkring Vetenskapligt underlag
3 Genomförbarhet	
4 Argumentation	Platsval och metodutveckling

Diskussion

Den huvudsakliga dokumentation NEA-gruppen kommer att behöva är SR-Site Huvudrapport, vissa granskare kommer att efterfråga huvudreferenserna och endast i undantagsfall kommer någon referens ned till nivå tre att efterfrågas. Denna bedömning höll även SKB med om.

SSM tror inte att JASP och Platsvals-PM kommer att täcka det behov av material rörande Platsval och Metodval som NEA efterfrågar utan själva ansökansbilagorna Platsval och Metodval kommer att behöva finnas på engelska för deras granskning.

SKB frågade när de bilagorna kommer att behöva finnas tillgängliga på engelska. SSM svarade att NEA-granskningen kommer att pågå ca 1 år och att det räcker med att man kompletterar med dem på engelska ungefär halvvägs in i granskningen.

Eventuellt kan även någon del av Fuden tänkas behövas som information om det är så att man där kan hitta planer på hur återstående frågeställningar kring slutförvaret ska lösas.

NEA gruppen kommer att behöva en inledande presentation av SKB i Stockholm. Denna bör ske innan sommaren 2011. Även detta vill SSM ha ett förslag på datum för under hösten.

NEA kommer troligen att komma tillbaka med frågor inom några månader som sedan kompletteras med en hearing (2-3 dagar) med SKB (SSM deltar som observatörer) efter ca 6 månader. SKB frågade om även andra intressenter utifrån förväntas bli inbjudna som observatörer? Även kommunerna kan tänkas delta som observatörer.

Efter ca 1 år redovisar sedan NEA sin granskning (särskild redovisning för kommun och allmänhet). Även om ingen officiell förfrågan ännu gjorts till NEA finns en ordförande utsedd, dock är inte namnet officiellt ännu.

NEA-granskarnas kompetens ska täcka in hela KBS-3-systemet.

SKB frågade hur SSM kommer att använda resultatet av NEA-granskningen. SSM svarade att det framför allt är en hjälp för dem att hitta kritiska frågeställningar och att den bidrar till att sätta SKB:s ansökan i ett internationellt perspektiv. I begäran om granskningen kommer det att stå att resultatet ska finnas tillgängligt för alla beslutsfattare i ärendet, alltså SSM, regeringen, MD och kommunerna.

6 Behov av presentationer från SKB efter inlämnad ansökan (Josefin P Jonsson, SSM)

SSM kommer att lägga upp de kompletta ansökningarna på sin web-sida i samband med att de lämnas in. Se punkt 3.

SSM kommer att använda samma modell för extern granskning som man idag använder för Fud-granskning. I samband med inlämnandet av ansökningarna förväntar sig SSM en orienterande presentation av materialet i både Clink- och Kärnbränsleförvarsansökningarna.

SSM kommer att innan sommaren 2011 vilja ha en liknande presentation av SR-Site som gjordes av SR-Can. En särskild presentation av MKB kan komma att efterfrågas. Tidpunkter för dessa presentationer är bra att fastslå under hösten så att SSM kan ta med det i sina projektplaner som ska vara klara till årsskiftet.

7 Former för kontakter mellan SKB och SSM under prövningen (diskussion)

SKB vill att alla kontakter sköts via en kanal och då genom ”delprojekt Tillståndsprövning” som kommer att etableras under början av 2011. Både SSM och SKB var överens om att detta till att börja med ska följas strikt och att alla kontakter, stort som smått ska skötas den vägen. Senare under tillståndsprövningsprocessen kan detta arbetssätt utvärderas och eventuellt omprövas.

Det är viktigt att båda parter är tydliga med att det efter inlämnandet av ansökan är SSM som ska hantera frågor kring ansökan. Den tidigare föreslagna hanteringen av web-version av ansökan borde också borga för det, se punkt 3. Motivet till att Clink-ansökan ännu inte lagts ut på SSM:s web-sida är att den ännu inte är komplett. Vid förfrågan lämnar SSM ut det material som inkommit då det är offentlig handling i det skick det lämnats in.

Bilaga 1

PP - presentation: Kärnbränsleprojektets, aktuell status och tidsplan för slutförande (Olle Olsson, SKB)

Kärnbränsleprojektet Expertmöte 2010-09-09

SKB:s ansökningar med bilagor

Toppdokument KTL	Toppdokument MB
<ul style="list-style-type: none"> • MKB (inkl samrådsredogörelse och HU-rapporter) • Verksamheten och de allmänna hänsynsreglerna • Platsval + JASP • Metodval • Bilaga SR (SR-Site inkl produktions- rapporter och huvudreferenser + SR-Drift inkl vissa referenser) • Preliminär plan för avveckling • Verksamhet, organisation, ledning och styrning – Platsundersökning • Organisation, ledning och styrning – Uppförande	<ul style="list-style-type: none"> • MKB (inkl samrådsredogörelse och HU-rapporter) • Verksamheten och de allmänna hänsynsreglerna • Platsval • Metodval • Bilaga SR(SR-Site + SR-Drift) • PSAR Clink (utan referenser) • Teknisk beskrivning • Förslag till kontrollprogram för yttre miljö • Rådighet och sakägarförteckning
Totalt ca 6500 sidor varav ca 4300 KTL-specifika	Totalt ca 2800 sidor / varav ca 600 MB-specifika

Kärnbränsleprojektet

SKB:s ansökningar med bilagor

Toppdokument KTL	Toppdokument MB
<ul style="list-style-type: none"> • MKB (inkl samrådsredogörelse och HU-rapporter) • Verksamheten och de allmänna hänsynsreglerna • Platsval + JASP • Metodval • Bilaga SR (SR-Site inkl produktions- rapporter och huvudreferenser + SR-Drift inkl vissa referenser) • Preliminär plan för avveckling • Verksamhet, organisation, ledning och styrning – Platsundersökning • Organisation, ledning och styrning – Uppförande	<ul style="list-style-type: none"> • MKB (inkl samrådsredogörelse och HU-rapporter) • Verksamheten och de allmänna hänsynsreglerna • Platsval • Metodval • Bilaga SR (SR-Site + SR-Drift) • PSAR Clink (utan referenser) • Teknisk beskrivning • Förslag till kontrollprogram för yttre miljö • Rådighet och sakägarförteckning
Totalt ca 6500 sidor varav ca 4300 KTL-specifika	Totalt ca 2800 sidor / varav ca 600 MB-specifika

Status 2010-08-31

Kärnbränsleprojektet

Tidsplan

- SR-Site huvudrapport på remiss 12/7-9/8
  - 1385 kommentarer från de 15 granskarna
  - Positiva omdömen och konstruktiva kommentarer
- Huvuddelen av ansökansdokumenten klara i november
- Granskning SR-Site huvudrapport + samgranskning – december
- SR-Site – engelsk klar början av mars 2011
- Ansökningarna lämnas 2011-03-15 med engelsk version av SR-Site
- SR-Site – svensk klar preliminärt maj 2011

Bilaga 2

PP - presentation: Praktiska frågor avseende leverans av ansökan (Kerstin Blix, Helene Åhsberg, SKB)

SKB:s ansökningar med bilagor

Inlämnat 2006 /2009	Lämnas 2011 ca 2800 sidor / ca 600 sidor	Lämnas 2011 ca 6500 sidor / ca 4300 sidor
Clink Missiv	MB Toppdokument	KTL Toppdokument
	<ul style="list-style-type: none"> •MKB •Verksamheten och de allmänna hänsynsreglerna 	
Inka 2006 och Clink 2009 16 pärmar	<ul style="list-style-type: none"> •Platsval •Metodval •Bilaga SR •SR-Drift •SR-Site 	
	<ul style="list-style-type: none"> •Teknisk beskrivning •Förslag till kontrollprogram för yttre miljö •Rådighet och sakägarförteckning •PSAR Clink 	<ul style="list-style-type: none"> •Preliminär plan för avveckling •Verksamhet, organisation, ledning och styrning – Platsundersökning •Organisation, ledning och styrning – Uppförande

KTL Ansökan för Kärnbränsleförvaret

3 Pärmar

Huvudbilagor

SR-Drift

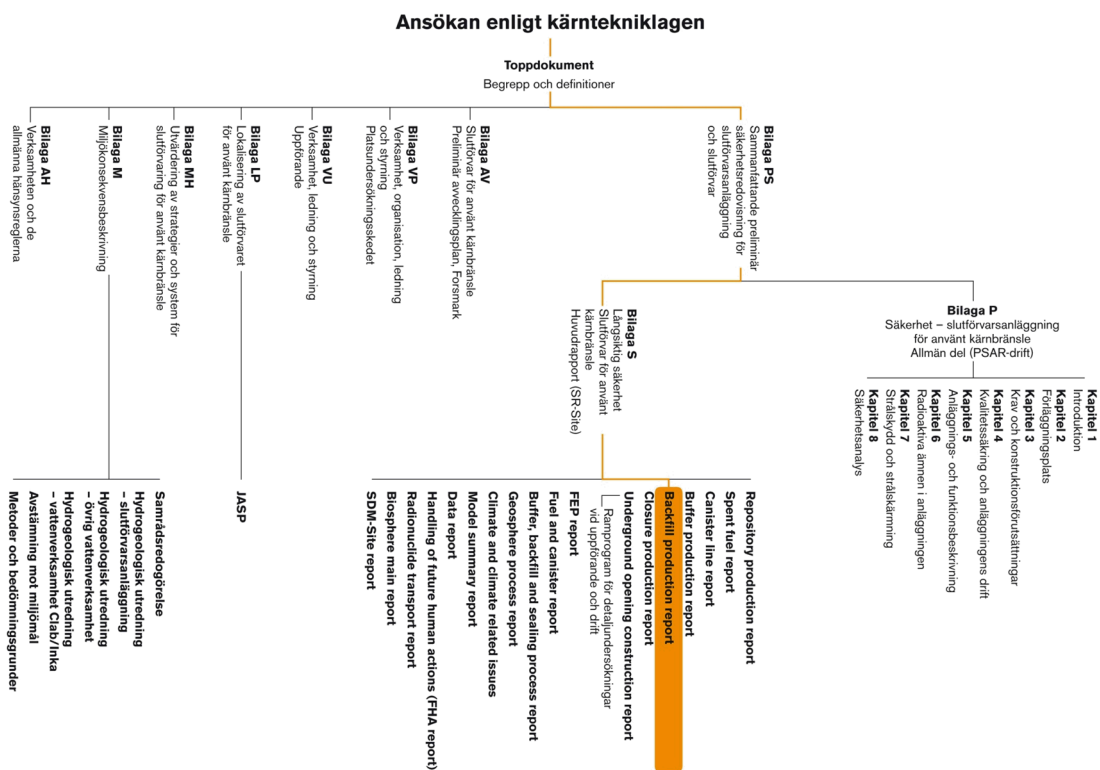
SR-Site

57 Dokument

29 st R/TR-rapporter (innehåll, sammanfattning och referenslista i pärm)

4 st P-rapporter (inlaga i pärm)

22 st på engelska

Bilaga 3

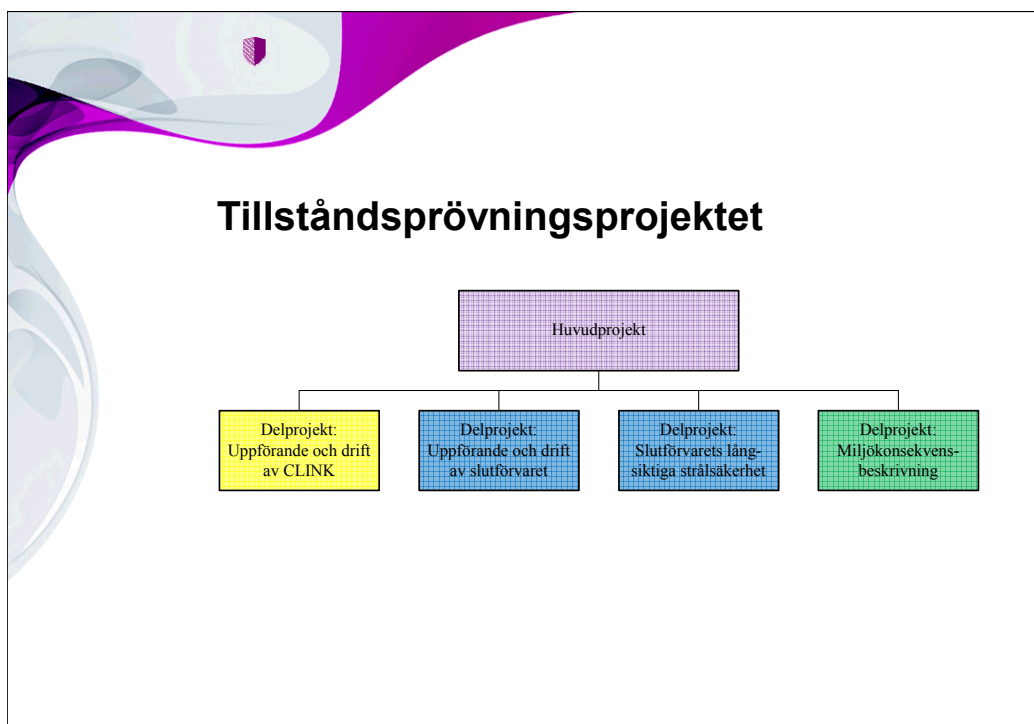
PP - presentation: Planering av kommande prövning – lägesrapport (Josefin P Jonsson, SSM)

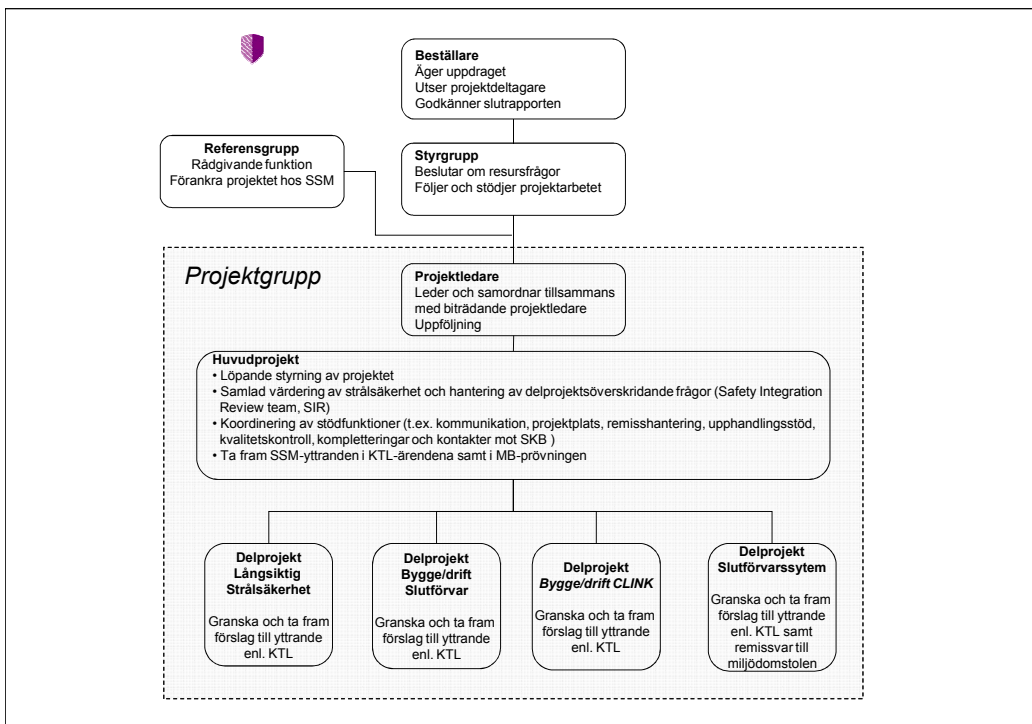
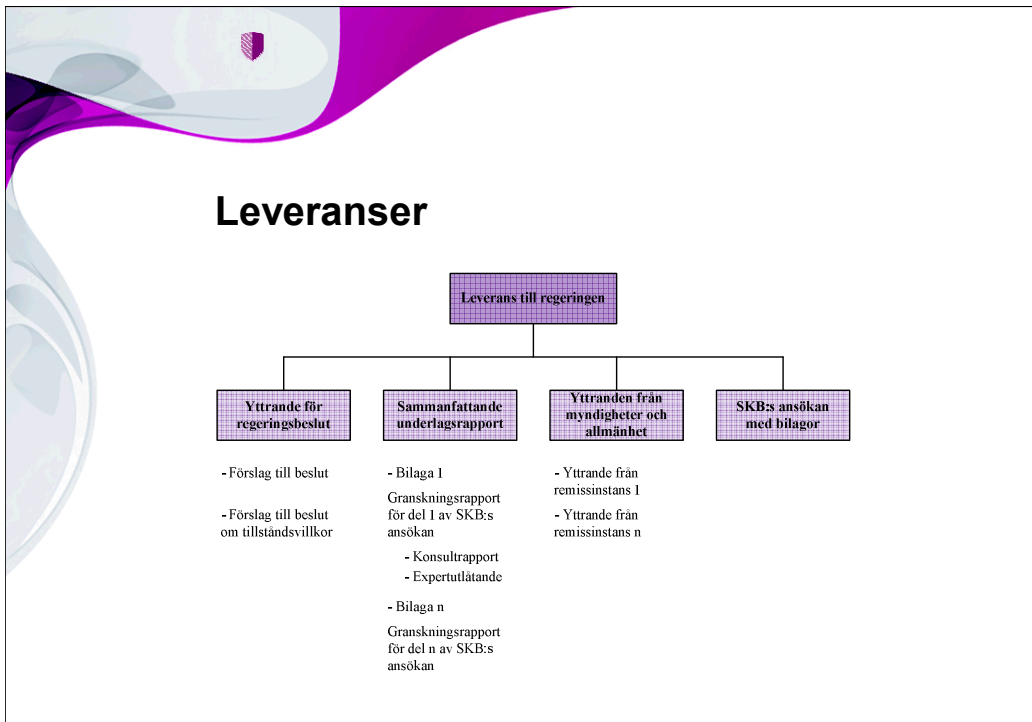

**Strål
säkerhets
myndigheten**
Swedish Radiation Safety Authority

Expertmöte Ansökansplan 9 september 2010

Josefin P Jonsson
Enheten för slutförvaring av radioaktivt avfall

Planering granskning

- Projektplaner klara senast till årsskiftet
- Planerar första granskningsåret inom ramar för SSM:s verksamhetsplanering
- Jobbar intern med att tydligare definiera
  - kravbild
  - granskningsmetodik
  - kvalitetssäkring av internt arbete
- Resursförstärkningar rekryterade och på plats
- Äskat och planerar utifrån förstärkt budget att upphandla externt granskningsstöd

Bilaga 4

